

گزارش میدانی از وضعیت واکسن‌های منقضی‌شده آسترانکا در «مشهدمال»

واکسن‌های منقضی‌شده؛ از شایعه تا واقعیت

مهسا کسنوی؛ سه‌شنبه‌ای که گذشت یکی از شهروندان مشهدی با روزنامه «شرق» تماس گرفت و با اضطراب فراوان از تزریق واکسن تاریخ‌گذشته در جریان واکسناسیون کرونا در مشهد خبر داد. آن‌چنان که این خواننده «شرق» می‌گفت در مرکز واکسناسیون «مشهدمال» قصد داشتند واکسن آسترانکای تاریخ‌گذشته‌ای را به او تزریق کنند. در ادامه هم چند تصویر را برای اثبات ادعایش برای روزنامه ارسال کرد.

این شهروند می‌گوید: «داستان به همین‌جا ختم نشد، به مسئولان آنجا اطلاع دادم و به آنها گفتم تاریخ واکسن روی محصول با تاریخ انقضای روی برچسب سازمان غذا و دارو متفاوت است، اما آنها زیر بار اشتباه‌شان نرفتند و در برابر ناراحتی و عصبانیت من با خونسردی واکنش نشان دادند و گفتند: اشکالی ندارد، این واکسن تایید شده، تاریخ انقضا که مهم نیست».

برای اطلاع از صحت و سقم این ماجرا سری به مرکز واکسناسیون مشهدمال زدید تا از جزئیات داستان مطلع شویم.

آسترانکا موجود نیست

پاسخ ابتدایی در اولین مراجعه به مشهدمال همانی بود که می‌شد حدس زد: «امکان ندارد در مشهدمال آسترانکا تزریق کنند». برای اطمینان بیشتر لیست مراکز و پایگاه‌های جمعیمی واکسناسیون کووید ۱۹ در شهر مشهد را بررسی کردیم. نتیجه بررسی‌های اولیه این بود که در فهرست هیچ‌کدام از مراکز، «آسترانکا» موجود نبود.

«مشهد مال»، ۴ بعدازظهر

برای بررسی بیشتر و راستی‌آزمایی، سری به مرکز واکسناسیون «مشهدمال» زدیم. ساعت چهار بعدازظهر بود و محیط وسیع «مشهدمال» کملا خلوت به نظر می‌رسید. در لیست نوبت‌دهی واکسن‌ها، اسم چهار واکسن به چشم می‌خورد، اسپایکوژن، پاستوکوک، سینوفارم و برکت. خبری از آسترانکا نبود. یکی از کارمندان در پاسخ به این سؤال که آسترانکا چه زمانی در این مرکز تزریق می‌شود، گفت: «امروز صبح فقط ۱۵۰ دز داشتیم و خیلی زود تمام شد».

واکسناتور، اظهاربی‌اطلاعی می‌کند!

در مرحله بعدی جست‌وجوی ردپای آسترانکا، سراغ یکی از واکسناتورهای مرکز رفتیم. او از اول دوران واکسناسیون در حال تزریق واکسن بوده و به صورت چرخشی در مراکز بهداشت و واکسناسیون جابه‌جا می‌شده. او در پاسخ به ماجرای تاریخ واکسن‌های آسترانکا می‌گوید: «تاریخ روی جعبه را چک کردم همه تا ۱۷ جولای، یعنی پنج روز دیگر تاریخ دارد». او در پاسخ به این سؤال که برخی مشاهدات مردمی می‌گوید که تاریخ برخی واکسن‌ها تا ۲۲ ژوئن بوده تنها به این پاسخ بسنده می‌کند: «تاریخ روی برچسب که سازمان غذا و دارو تایید کرده همان است که گفتم!».

ساعت ۹ صبح، آسترانکا رسید!

از آنجایی که کارکنان مرکز واکسناسیون مشهد مال روز گذشته گفته بودند که آسترانکاها صبح زود و در تعداد محدود تزریق و تمام می‌شوند، صبح روز بعد به مشهدمال سری زدیم و در لیست تزریق واکسن قرار گرفتیم.

یک ساعت و نیم بعد نوبت تزریق واکسن فرارسید. کارمند

واحد تزریق بعد از چند بار مطرح‌کردن این سؤال که آیا «مطمئن هستید» که آسترانکا تزریق می‌کنید؟ تعهدنامه‌ای را برای امضا می‌دهد.

روی برگه تعهدی که زنان زیر ۵۰ سال باید پیش از تزریق آسترانکا امضا کنند نوشته شده: «با اختیار و رضایت و آگاهی کامل از هشدارهای لازم درخصوص عوارض احتمالی و ازآنجایی‌که واکسن موجود در دوره آزمایشی است، رضایت و برائت تیم درمان را از هرگونه عوارض احتمالی ناشی از تزریق واکسن اعلام می‌دارم و حق شکایت از مراجع قضائی و غیرقضائی را از خود سلب و ساقط می‌کنم».

تاریخ واکسن گذشته‌است

سرانجام فرصت تزریق واکسن فرامی‌رسد. کارمند تزریق چندان تمایلی ندارد که تاریخ روی واکسن را نشان دهد و با نشان‌دادن بسته واکسن می‌گوید که ۲۰۲۲.۰۷.۱۷ تاریخ انقضای آن است. با اصرار فراوان واکسن را بررسی می‌کنیم و می‌بینیم تاریخ روی محصول با تاریخ روی جعبه یکی نیست. روی واکسن‌ها ۲۰۲۲.۰۷.۱۷ را به عنوان تاریخ انقضا درج کرده‌اند. طبیعتا واکسنی تزریق نمی‌کنیم و سراغ مسئولان می‌رویم. خانم توحیدی از مسئولان مرکز واکسناسیون مشهدمال در جواب اعتراض به ماجرای عدم تطبیق تاریخ واکسن‌ها و بسته‌هایش می‌گوید: «اطلاع دارم و از وزارت مربوطه نامه آمده است که استفاده از این واکسن‌ها منعی ندارد. حتی پیامکی را که به صورت شخصی به مسئول مربوطه زده است، نشانم می‌دهد که نوشته شده: با توجه به فاکتورهای صادرشده از وزارت و استعمال انجام‌شده از همکاران وزارت این واکسن‌ها

مورد تایید معاونت غذا و دارو است و قابلیت استفاده تا تاریخ درج‌شده روی لیبل‌های جدید را دارد».

فاسد نیست اما اثربخشی کم می‌شود

یکی از پزشک‌هایی که با او درباره واکسن‌های تاریخ‌گذشته حرف می‌زنیم، می‌گوید: «داروها براساس تاریخ انقضای خود محصول اصلی، مدت‌زمان مصرف دارند و چنانچه این تاریخ با تاریخ درج‌شده روی برچسب سازمان غذا و دارو (تی‌تک) مغایرت داشته باشد، به احتمال زیاد دارو یا تقلبی است یا اثربخشی درستی ندارد». نظر یک داروساز و یک مهندس پزشکی را هم دراین‌باره می‌پرسم، آنها هم حرف‌های دکتر را تایید می‌کنند.

دکتر هادی یزدانی در گفت‌وگو با «شرق» درمورد تاریخ انقضای داروها می‌گوید: «داروها یک زمان و تاریخ انقضای مشخص دارند که روی محصول درج شده است، اما گاهی این داروها تا هفته‌ها پس از پایان تاریخ انقضا هم اثربخشی خودشان را دارند. به غیر از داروهایی مانند تتراسیکلین، سدیم والپروات، دی‌اکسین و وارفارین که اگر تاریخ انقضایشان بگذرد در بدن مشکل جدی ایجاد می‌کنند، بقیه داروها اگر تاریخ انقضایشان گذشته باشد اغلب از میزان اثربخشی‌شان کم خواهد شد. در بحث واکسن‌ها مهم‌ترین مسئله اثربخشی است؛ اگر تاریخ انقضا در واکسن‌ها گذشته باشد، اثربخشی و کیفیت اصلی را نخواهند داشت. ضمن اینکه فرد ممکن است با زدن واکسن با اعتماد به مؤثربودن آن، رفتار پرخطر انجام دهد و به این طریق بیشتر در معرض ابتلا به کرونا قرار بگیرد».

پس از درزکردن کل سؤالات، روی سایت قرار می‌گیرد. ذکر این موضوع نیز خالی از لطف نیست که داوطلبان در شب آزمون سرنوشت‌ساز خود شاهد یک بی‌نظمی، آشفتگی و سردرگمی در دسترسی به سؤالات کنکورهای برگزارشده و تحلیل آن بودند که همه را مضطرب کرده و آرامش را از آنان گرفته بود و چه‌بسا کسانی که به شبکه‌های اجتماعی دسترسی نداشته یا آن را کنار گذاشته بودند، در مقایسه با دیگر داوطلبان از مشاهده و بررسی آن سؤالات محروم بودند و این خود نوعی تبعیض محسوب می‌شود».

نکته اینجاست که پورعباس کلیت موضوع را انکار می‌کند و در مصاحبه خود در شبکه یک سیما، اعلام کرد عکس‌ها، پس از جمع‌آوری پاسخ‌یرگ منتشر شده و امنیت آزمون امسال بسیار بالاتر از گذشته بوده است. مهدی حسین‌دوست این سؤال را مطرح می‌کند که چرا با وجود اینکه هزینه کنکور را خود بچه‌ها پرداخت می‌کنند، هیچ اقدام مؤثری برای تأمین امنیت حساس‌ترین آزمون علمی کشور که نزدیک به ۶۰۰ هزار نفر در آن رقابت می‌کنند، انجام نشده است؟ چرا با وجود ادعاهای مکرر، اینترنت در حوزه‌های آزمون برقرار بوده و پیام‌ها با بیرون حوزه ردوبدل می‌شود؟

سؤالات چه‌زمانی لورفت؟

او در ادامه تحقیقات خود درخصوص اینکه این شائبه نیز مطرح است که احتمالا افرادی به‌جز دانشجویان قبل‌تر به سؤالات دسترسی داشتند، به «شرق» گفت: «من تصمیم گرفتم ادعا و سرخ مطرح‌شده را با توجه به سابقه‌ای که در برنامه‌نویسی و فناوری اطلاعات دارم، موشکافانه‌تر بررسی کنم. تاریخ و ساعت ساخت یک فایل PDF به‌طور خودکار توسط دستگاه سازنده در آن ثبت می‌شود. باید به این نکته اشاره کنم که این تاریخ و ساعت که به عنوان Meta Data فایل شناخته می‌شود، پس از ساخت قابل ویرایش است. همچنین با توجه به اینکه بر اساس تاریخ و ساعت آن دستگاه ذخیره می‌شود و نه به صورت آنلاین (همچون تلگرام)، اگر آن دستگاه زمانش اشتباه باشد، دیتای ثبت‌شده نیز خطا خواهد داشت».

این دانشجو ادامه داد: «البته من معتقدم این مسئله نمی‌تواند به کلی احتمال ساخت این فایل در روز قبل از آزمون را رد کند؛ چراکه اگر فرض کنیم فروشندگان سؤال عمدا تاریخ و ساعت ساخت را ویرایش کرده‌اند، بنابراین خودشان نیز باید آن را اعلام کرده و دستمایه فریب داوطلبان قرار می‌دادند، اما این موضوع در سوی کارشناسان کشف و اعلام شده است. همچنین در ادامه خواهم گفت که چرا دستگاه سازنده، یک موبایل سامسونگ بوده است و می‌دانیم که اکثر موبایل‌ها تاریخ و ساعتشان خودکار تنظیم می‌شود و روی حالت دستی نیست».

او گفت: «من دو نرم‌افزار بی‌بی‌دی»خوان معتبر یعنی Adobe Acrobat و EaseUS PDF Editor را انتخاب کرده و فایل منتشرشده در کانال تلگرامی که برای نخستین‌بار آن را قرار داد، بررسی کردم. این فایل را در همان لحظات نخست ذخیره و آرشیو کردم. نتیجه مهم این بررسی نرم‌افزاری، به ما می‌گوید این فایل

در ساعت ۱۹:۰۷ روز پنجشنبه قبل از آزمون ساخته شده است! برای اطمینان، فایل‌های اختصاصی شماره ۱ تجربی بارگذاری‌شده در سایت سازمان سنجش را هم بررسی کردم. در ساعت ۱۱:۳۶ ظهر روز جمعه ۱۰ دقیقه پیش از انتشار روی (سایت) با نرم‌افزار PDFZilla که یک نرم‌افزار تبدیل عکس به PDF است، ساخته شده». حسین‌دوست افزود: «شواهد نیز همین را تایید می‌کند، چراکه کیفیت صفحات آن دفترچه پایین است و به خاطر این بوده که با دستپاچگی و در حین برگزاری آزمون اسکن شده است تا روی سایت قرار بگیرد. با وجود این احتمال دارد پس از قرارگیری این پیام، نسخه اصلی دفترچه روی سایت جایگزین شود. برای اطمینان بیشتر، Properties چند فایل PDF دیگر را که خود ساخته بودم و زمان و نرم‌افزار ساختشان را می‌دانستم تست کردم و اطلاعات نمایش نامیده‌شده صحیح بود».

او البته تأکید می‌کند این دلیل کافی برای در دسترس‌ترس بودن او نیست و به خاطر این بوده که با دستپاچگی و در حین برگزاری آزمون اسکن شده است تا روی سایت قرار بگیرد. با وجود این احتمال دارد پس از قرارگیری این پیام، نسخه اصلی دفترچه روی سایت جایگزین شود. برای اطمینان بیشتر، Properties چند فایل PDF دیگر را که خود ساخته بودم و زمان و نرم‌افزار ساختشان را می‌دانستم تست کردم و اطلاعات نمایش نامیده‌شده صحیح بود».

بازتاب

جوابیه وزارت آموزش و پرورش به گزارش «شرق»

وزارت آموزش و پرورش جوابیه‌ای را به گزارش روزنامه «شرق» با تیتَر «بایکوت مجردها» به دفتر این روزنامه ارسال کرد. متن این جوابیه به شرح زیر است:

مدیرمسئول محترم روزنامه شرق با سلام و احترام؛ در پاسخ به مطلب مندرج در آن روزنامه به تاریخ ۱۴۰۱/۴/۱۵ باعنوان «بایکوت مجردها» پاسخ مرکز برنامه‌ریزی منابع انسانی و امور اداری وزارت آموزش و پرورش را به استحضار می‌رساند: کلیه فرایند استخدام نهمین امتحان مشترک فراگیر دستگاه‌های اجرایی کشور سال۱۴۰۰ صرفا براساس مفاد دفترچه آزمون مذکور صادره توسط سازمان اداری و استخدامی کشور اجرایی شده و تمام امتیازات اعم از تاهل و فرزند براساس قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت مصوب جلسه ۱۴۰۰/۷/۲۴مجلس شورای اسلامی و مطابق اصل هشتادوپنج قانون اساسی که با عنوان طرح جوانی جمعیت و حمایت از خانواده به مجلس شورای اسلامی تقدیم شده بود، اجرایی گردیده و وزارت متبوع بعد از برگزاری آزمون توسط سازمان سنجش آموزش کشور و صدور کارنامه نهایی با هماهنگی سازمان اداری و استخدامی، نسبت به ادامه روند مراحل استخدام اعم از بررسی مدارک و مستندات و انجام مصاحبه اقدام نموده است. لذا کلیه امتیازات تخصیص‌یافته در قالب عناوین مختلف مندرج در کارنامه نهایی داوطلبان با اطلاع‌رسانی قبل از ثبت‌نام داوطلبان براساس ضوابط صورت گرفته است. خواهشمند است دستور فرمایید طبق قانون مطبوعات و رسانه‌ها نسبت به درج جوابیه این مرکز در همان صفحه و با همان قلم اقدام لازم صورت گیرد.

سؤال‌های پیش از آزمون نیست اما سرنخی مهم برای بررسی بیشتر این موضوع است. پلیس فتا نیز در آخرین اظهارنظر خود فروش سؤال پیش از آزمون را به کلی رد نکرده و گفته است کارآگاهان پلیس فتا به مودی از فروش سؤالات پیش از برگزاری کنکور نرسیدند.

حسین‌دوست همچنین درباره شائبه لورفتن سؤالات پیش از آزمون در میان داوطلبان و معلمان می‌گوید: «پس از برگزاری کنکور تجربی، تعدادی از معلمان در صفحات اینستاگرام خود استوری‌هایی را منتشرکردند که نشان می‌داد بعضی از شاگردانشان یک یا چند سؤال کنکور را در صبح روز آزمون پرسیده‌اند. همچنین بعضی داوطلبان نیز گزارش می‌کنند که با اتمام آزمون، افرادی را مشاهده کردند که مشغول تماس و اعلام تایید صحت سؤالات دریافتی بوده‌اند. گزارشاتی نیز مبنی بر نوشتن کلید برای فایل PDF منتشرشده از کل سؤالات به دست آمده است».

او ادامه داد: «از طریق گزارش دیگری که در فضای مجازی منتشر شده است، تصویر رنگی آن کلید به دست آمد و وقتی این دو گزارش داشتک اشتراک هستند، می‌توان متوجه شد سرخ بسیار مهمی برای بررسی این موضوع که آیا فایل PDF پیش از جلسه منتشر و برای آن کلید آماده شده است یا خیر، است. البته تمام موارد گفته‌شده گمانه‌زنی‌هایی است که تاکنون انجام شده که نیاز است توسط کارشناسان IT در پلیس فتا صحت‌سنجی شده و بررسی شود که چه اندازه صحت دارد».

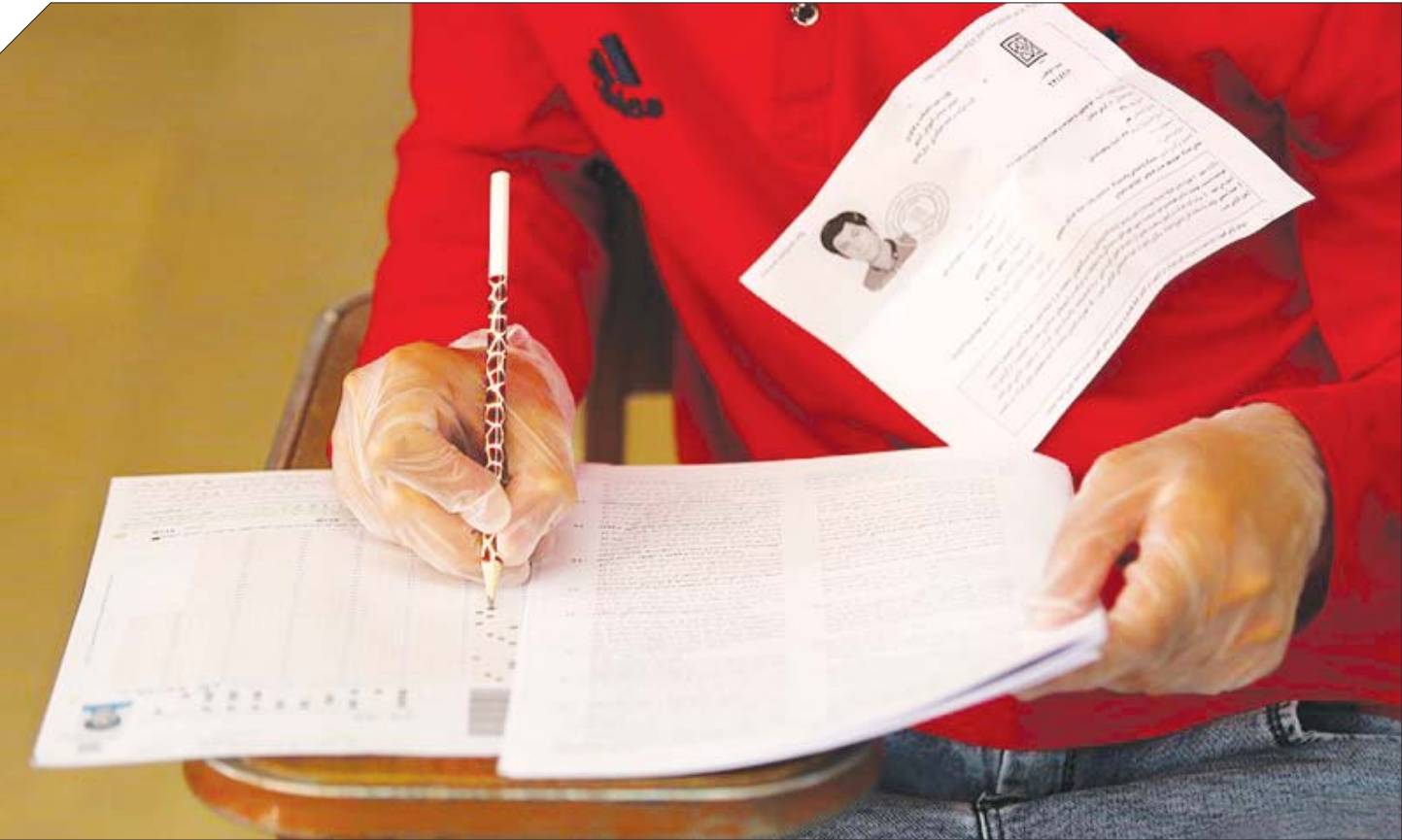
درخواست برکناری رئیس سازمان

نکته مهم در این است که رئیس سازمان بارها در مصاحبه‌های خود از اشراف کامل بر شبکه‌های تقلب و انتشار سؤال سخن گفته و بیان می‌کرد که این شبکه‌ها به طور کامل تحت نظر هستند. او همچنین چندین بار درخصوص دستگاه‌های آشکارساز پیشرفته و ابزارهای نقطه‌زن و موج‌یاب صحبت کرده و بر امنیت بالای آزمون و قطع اینترنت در حوزه‌ها تأکید کرده بود. پورعباس در مصاحبه‌ای گفته بود ما بر پروسه بازگشت کلیدها به داخل جلسه تمرکز کرده‌ایم، اما سؤال اصلی اینجاست که چگونه دستگاه‌ها شما نتوانسته‌اند اتصال به اینترنت یک موبایل در حوزه را که داوطلب یا عامل اجرایی آزمون با آن عکس گرفته و به بیرون ارسال کرده است، شناسایی کنند اما بناست ارسال پاسخ‌ها به داخل حوزه را متوجه شوند؟ اگر طبق گفته او افرادی که مظنون به عکاسی در جلسه بوده‌اند از دیگر داوطلبان عادی جدا شده‌اند و نتوانسته‌اند اهداف خود را عملیاتی کنند، پس چرا با آغاز هر کنکور چندین سری عکس در فضای مجازی منتشر شده است؟ آیا می‌توان با اطمینان و قاطعیت گفت دستگاه آشکارساز و سیگنال‌یاب در تمام حوزه‌ها وجود داشته و دستگاه‌های الکترونیک احتمالی داوطلبان متقلب را شناسایی کرده است؟

همین تناقضات باعث شد جمعی از مردم و داوطلبان کنکور در کارزاری خواستار برکناری رئیس سازمان سنجش شوند. در این کارزار که تاکنون بیش از ۱۳هزار امضا جمع کرده است، از نمایندگان مجلس، اعضای کمیسیون آموزش و تحقیقات و اعضای کمیسیون اصل ۹۰ خواسته شده: «رئیس این سازمان را برکنار کنند، چراکه تنها نهائونسات یک کنکور امن را برگزار کنند، بلکه همچنین جابجای رخ‌داده که اظهر من‌الشمس است را تکذیب کرده و واکنشی به آن نشان نمی‌دهند».

جالب آنکه بعد از این اتفاقات در کنکور امسال، رئیس‌جمهور دستور تشکیل کارگروهی برای بررسی و تحقیق پیرامون ابعاد تقلب‌ها در کنکور سراسری را داد، اما دو روز بعد این هیئت بیانیهای مبنی بر تایید قطعی سلامت آزمون صادر کرد و رئیس سازمان سنجش که

خود مجری این آزمون است، با حضور در صداوسیما این نتیجه را اعلام و از این هیئت نیز تشکر و قدردانی کرد. با این حال مشخص نشد اعضای تشکیل‌دهنده این کارگروه چه کسانی بوده‌اند و چرا باید طبق گفته رئیس سازمان سنجش، تنها به گزارش‌های این سازمان برای نتیجه‌گیری اکتفا شود؟ آیا بهتر نبود این هیئت خارج از قیود مجریه و برای مثال در جلسه با دستگاه قضا تشکیل می‌شد تا بتواند استقلال خود را حفظ کند؟

بررسی اتفاقات و تقلب‌های رخ‌داده در کنکور سراسری ۱۴۰۱

پاسخ‌های لورفته و سؤال‌های بی‌جواب

و موفق شده است در عوامل آزمون نفوذ کند و پیش از پخش دفترچه‌های اختصاصی، به کل سؤالات دسترسی پیدا کند.

پیگیری ماجرا از سوی یک دانشجو

مهدی حسین‌دوست، دانشجوی مهندسی برق شهید بهشتی که موضوع را در کانال تلگرامی خود با عنوان «قاتوم: متفاوت‌ترین رسانه کنکور» پیگیری کرده، اتفاقات رخ‌داده در کنکورهای ریاضی، انسانی و تجربی را این‌گونه توضیح می‌دهد: «حدود ساعت ۹ صبح روز پنجشنبه، مورخ ۹ تیرماه که روز برگزاری کنکور ریاضی و انسانی بود، سؤالات یک صفحه‌ا عربی و چند صفحه از فارسی کنکور منتشر شد؛ اما کلیدهای قرارداده‌شده در یک کانال خصوصی، قسمتی از سؤالات درس دینی و زبان را هم شامل می‌شد. با وجود اینکه مستندات این موضوع هنوز روی کانال‌های تلگرامی عمومی چند ده هزار نفری موجود است و بالای ده هزار نفر بازدید داشته است، جناب آقای پورعباس در مصاحبه روز جمعه خود با خبرگزاری مهر در حاشیه بازدید از دانشگاه شهید بهشتی در کمال تعجب اعلام کردند تا ساعت ۱۳:۳۰ سؤالی منتشر نشده بود».

اما ادامه داد: «سؤالات عمومی کنکور تجربی در بازه ۹:۰۰ تا ۹:۳۰ صبح به طور کامل به بیرون درز کرد و سؤالات اختصاصی ریاضی و زیست‌شناسی نیز تا نیم‌ساعت پس از توزیع دفترچه اختصاصی شماره ۱ در فضای مجازی قرار گرفت. کانال منتشرکننده در تلگرام عمومی و چند صد هزار نفری بوده و مستندات تصویری موجود است که این سؤالات بالای ده هزار بازدید داشته است، توجه کنید که پخش تصاویر دفترچه عمومی پیش از جمع‌آوری پاسخ‌برگ آن و پخش تصاویر دفترچه اختصاصی شماره ۱ دقایقی پس از شروع پاسخ‌گویی به این دفترچه بوده است».

حسین‌دوست افزود: «تا به اینجا وضعیت مانند دو سال گذشته بوده که البته قابل قبول نیست و داوطلبان انتظار امنیت کامل در این مارا تن علمی مهم را دارند؛ اما باز هم فاجعه درز سؤالات به اینجا ختم مردم نیست، اما به‌طور غیررسمی در فضای مجازی عمومی در سر جلسه آزمون جمع‌آوری شده است، فایل PDF